

Brüsszel, 2023.6.28.
COM(2023) 364 final

2023/0208 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az eurobankjegyek és euroérmék törvényes fizetőeszközi minőségéről

{SEC(2023) 257 final} - {SWD(2023) 233 final} - {SWD(2023) 234 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az euro mint egységes európai fizetőeszköz bevezetése jelentős előrelépés volt az európai integráció folyamatában. Az eurokészpénz fő fizetőeszköz¹, mivel az euroövezetben a polgárok és kiskereskedők a napi tranzakciók során eurokészpénzt használnak fizetésre vagy visszaadásra. A készpénz az egyetlen olyan fizetőeszköz, amely lehetővé teszi a közvetlen személyes fizetést, azonnali elszámolással, harmadik fél bevonása vagy elektronikus berendezések használata nélkül.

Az elektronikus fizetés terjedésének tendenciája, amelyet a Covid19 felgyorsított, a készpénzzel történő fizetés gyakoriságának általános csökkenéséhez vezetett, és a bankjegykiadó automaták (ATM) hálózatának szűkülése számos tagállamban veszélyezteti a készpénzhez való hozzáférést. A készpénz törvényes fizetőeszközi minősége hatályának és joghatásának kérdése így hangsúlyosabbá vált az uniós szakpolitikai menetrendben, amint az a Bizottság lakossági pénzforgalmi stratégiájában is szerepel, illetve tekintettel az Európai Unió Bíróságának e kérdéssel kapcsolatos közelmúltbeli ítéletére².

Ez az ítélet azért fontos, mert a Bíróság ítélkezési gyakorlatában meghatározza a törvényes fizetőeszköz fogalmának legfontosabb szempontjait, amelyek eddig csak az eurobankjegyek és az euroérmék törvényes fizetőeszközi minőségének hatályáról és joghatásairól szóló, 2010. március 22-i bizottsági ajánlásban³ szerepeltek. Bár az uniós jog az eurobankjegyeket és -érméket közvetlenül felruházza a törvényes fizetőeszköz státusszal, sem az elsődleges, sem a másodlagos uniós jog nem határozza meg a törvényes fizetőeszköz fogalmát. A törvényes fizetőeszközökkel kapcsolatos ügyekben hozott ítéletében a Bíróság megállapította, hogy az eurobankjegyeknek az EUMSZ 128. cikkének (1) bekezdésében rögzített „törvényes fizetőeszköz” fogalma olyan uniós jogi fogalom, amelynek az egész Unióban érvényes, önálló és egységes értelmezést kell adni. A törvényes fizetőeszköz fogalma a Bíróság értelmezése szerint az eurobankjegyek esetében a következőket foglalja magában: i. kötelező elfogadás, ii. teljes névértéken és iii. a fizetési kötelezettség alóli feloldással⁴ a 2010. évi bizottsági ajánlás 1. pontjában meghatározottak szerint.

Ahhoz, hogy a gyakorlatban fenn lehessen tartani a készpénz effektív törvényes fizetőeszközi minőségét, elengedhetetlen az eurokészpénzhez való könnyű hozzáférés biztosítása, mivel ha a polgárok nem férnek hozzá a készpénzhez, nem lesznek képesek fizetni vele, és ez akadályozná a tényleges törvényes fizetőeszközi minőségét.

Következésképpen ez a javaslat biztosítja, hogy a monetáris bázis fizikai formája, az eurokészpénz továbbra is jelen legyen, elérhető maradjon, és az euroövezet valamennyi lakosa és vállalkozása elfogadja.

---

¹ https://www.ecb.europa.eu/euro/cash_strategy/cash_role/html/index.hu.html

² Lásd a C-422/19. és C-423/19. sz., Dietrich és Häring egyesített ügyekben 2021. január 26-án hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2021:63).

³ A Bizottság ajánlása (2010. március 22.) az eurobankjegyek és az euroérmék törvényes fizetőeszközi minőségének hatályáról és joghatásairól (2010/191/EU).

⁴ Lásd a C-422/19. és C-423/19. sz., Dietrich és Häring egyesített ügyekben 2021. január 26-án hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2021:63, 49. pont).

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A Szerződések vonatkozó rendelkezésein (az EUMSZ 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja és az EUMSZ 127–133. cikke), az euro bevezetéséről szóló 974/98/EK rendeletnek⁵ az euroérmék törvényes fizetőeszközi státuszát biztosító 11. cikkén, a Bizottság 2010. évi ajánlásán és a digitális euró létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló (e javaslattal együtt elfogadott) javaslaton⁶ kívül nincsenek szakpolitikai rendelkezések az érintett szakpolitikai területen, azaz az euroövezet monetáris politikájának részét képező monetáris jogban.

Ez a javaslat összhangban van az elsődleges jog említett rendelkezéseivel. A javaslat mindenekelőtt összhangban van a 2010. évi bizottsági ajánlással, amely felvázolta a törvényes fizetőeszköz fogalmának közös meghatározását. A központi banki pénz két formája (digitális euro és eurokészpénz) közötti koherencia biztosítása érdekében a digitális eurót is a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségével konzisztens módon szabályozzák, az euro ezen formái közötti különbségek sérelme nélkül. Ez a javaslat kiegészíti a digitális euró létrehozásáról szóló rendeletjavaslatot, mivel a digitális eurónak a készpénzt kiegészítenie kell, nem pedig helyébe lépnie. A Bizottság ezért terjeszt elő a készpénz elfogadásának és rendelkezésre állásának biztosítására irányuló jogalkotási javaslatot.

A javasolt rendelet az elfogadását követően hatályon kívül fogja helyezni a 2010. évi bizottsági ajánlást, amely okafogyottá válik. A Bizottság ezt követően egyértelművé tenné, hogy az ajánlás már nem alkalmazandó.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Ez a javaslat összhangban van az uniós szinten követett egyéb szakpolitikákkal. Különösen összhangban van a Bizottság 2020 szeptemberében elfogadott lakossági pénzforgalmi stratégiájával.

Ez a javaslat továbbá összhangban van az ATM-ekre vonatkozó európai akadálymentesítési irányelvvel, valamint a társadalmi befogadás támogatására irányuló uniós szakpolitikai erőfeszítésekkel, többek között a szociális jogok európai pillérével összefüggésben. Biztosítani kívánja, hogy az euroövezetben mindenki kielégítő és effektív hozzáféréssel rendelkezzen a készpénzhez. Ez különösen a készpénzzel történő fizetéstől függő veszélyeztetett csoportok – jellemzően az idősebbek, a fogyatékosokkal élő személyek, akik számára nehézséget jelenthet a digitális fizetéshez való hozzáférés, valamint a korlátozott digitális készségekkel és/vagy jövedelemmel rendelkező személyek – esetében fontos. Ezek a csoportok általában határozottan előnyben részesítik a készpénzzel történő fizetést az elektronikus fizetési eszközökkel szemben. Ezenkívül a pénzügyi szolgáltatásokból kirekesztett emberek – például a banknélküliek, a menedékkérők és a migránsok, akik esetleg nem tudják vagy nem hajlandók a magánszektor által biztosított fizetési eszközöket használni – szintén a készpénzre támaszkodnak fizetési módként. A bizonyítékok továbbá azt mutatják, hogy főként azért részesítik előnyben a készpénzt, mert i. úgy vélik, hogy akkor jobban tisztában vannak a kiadásaikkal, és ii. a készpénzt névtelennek tekintik (amely így védi a magánéletet)⁷, miközben egyedi jellemzője, hogy lehetővé teszi az azonnali elszámolással

⁵ A Tanács 974/98/EK rendelete (1998. május 3.) az euro bevezetéséről (HL L 139., 1998.5.11., 1. o.).

⁶ [A Bizottság ajánlása \(2010. március 22.\) az eurobankjegyek és az euroérmék törvényes fizetőeszközi minőségének hatályáról és joghatásairól](#)

⁷ Európai Központi Bank (2022), Study on the payment attitudes of consumers in the euro area (Tanulmány az euroövezetbeli fogyasztók fizetési szokásairól, SPACE) https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/space/html/ecb.spacereport202212~783ffdf46e.en.html#toc7

járó közvetlen kifizetéseket harmadik fél bevonásának szükségessége nélkül. Ami a készpénz fizetési lehetőségként való megőrzését illeti, az EKB 2022. évi SPACE tanulmánya⁸ szerint a fogyasztók 60 %-a továbbra is fontosnak vagy nagyon fontosnak tartja a készpénzzel történő fizetés lehetőségét. Megerősíti, hogy „a világvárvány és a kapcsolódó korlátozó intézkedések hatása, valamint az önbevallás szerinti preferenciák ellenére az euroövezeti fogyasztók egyre nagyobb hányada szeretné, ha biztosított lenne a készpénzzel történő fizetés lehetősége”⁹.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Ez a rendeletjavaslat az EUMSZ 133. cikkén alapul, amely az euro közös pénznemként való használatához szükséges intézkedések – többek között monetáris jogi intézkedések – elfogadásáról rendelkezik. A Szerződés e rendelkezése azt tükrözi, hogy a gazdasági és monetáris unió, illetve az euro mint közös valuta általános érdekeinek védelme érdekében egységes elveket kell megállapítani minden olyan tagállam számára, amelynek pénzneme az euro.

• Szubszidiaritás

Az EUSZ 5. cikkének (3) bekezdése értelmében a szubszidiaritás elve nem alkalmazandó az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken. Az EUMSZ 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a monetáris politika területén azon tagállamok tekintetében, amelyek hivatalos pénzneme az euro. Ezen a területen nem lehetséges az euroövezetbeli tagállamok fellépése, ezért a szubszidiaritás elve nem alkalmazandó.

• Arányosság

Az arányosság kérdése a javaslatot kísérő hatásvizsgálat szerves részét képezi. Bár adott esetben a készpénz elfogadását vagy a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférést biztosító intézkedések elfogadása bizonyos terheket róhat az azok meghozataláért felelős hatóságokra és az azok végrehajtásáért felelős felekre, az intézkedések nem lépik túl a készpénz elfogadásával és az ahhoz való hozzáféréssel kapcsolatos célkitűzések biztosításához szükséges mértéket, és a javaslat rugalmasságot biztosít a tagállamok számára ahhoz, hogy csak szükség esetén hozzanak intézkedéseket és azokat az adott nemzeti körülményekhez igazítsák. Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkében meghatározott arányosság elvével összhangban ez a rendeletjavaslat ezért nem lépi túl az e célkitűzés eléréséhez szükséges és azzal arányos mértéket.

• A jogi aktus típusának megválasztása

Az európai parlamenti és tanácsi rendelet megfelelő eszköz ahhoz, hogy hozzájáruljon egy egységes szabálykönyv létrehozásához, mivel közvetlenül és azonnal alkalmazandó, ezáltal

---

⁸ [Study on the payment attitudes of consumers in the euro area \(Tanulmány az euroövezetbeli fogyasztók fizetési szokásairól, SPACE – 2022\) \(europa.eu\).](https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/space/html/ecb.spacereport202212~783ffdf46e.en.html#toc7)

⁹ Európai Központi Bank (2022), Study on the payment attitudes of consumers in the euro area (Tanulmány az euroövezetbeli fogyasztók fizetési szokásairól, SPACE), 59. o., https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/space/html/ecb.spacereport202212~783ffdf46e.en.html#toc7

kiküszöböli annak lehetőségét, hogy az átültetésbeli eltérések miatt a szabályok alkalmazása tagállamonként eltérő legyen. A jogi aktus típusa összhangban van a javaslat célkitűzéseivel.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**
- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Az e javaslatot támogató konzultációs stratégia több kezdeményezésből tevődött össze:

- A Bizottság 2022. április 5-én elindította a digitális euróval foglalkozó célzott konzultációt, amely 2022. június 16-án zárult le. A konzultáció egyik külön szakasza konkrét kérdéseket tartalmazott a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségéről. A célzott konzultáció során információkat gyűjtöttek ágazati szakértőktől, pénzforgalmi szolgáltatóktól (köztük hitelintézetektől, pénzforgalmi és elektronikuspénz-kibocsátó intézményektől), fizetésiinfrastruktúra-szolgáltatóktól, fizetési megoldások fejlesztőitől, kereskedőktől, kereskedői szövetségektől, lakossági pénzforgalmi szabályozóktól és felügyeletektől, a pénzmosás elleni küzdelemmel foglalkozó felügyeleti szervektől, pénzügyi információs egységektől, valamint más érintett hatóságoktól és szakértőktől, valamint fogyasztói szervezetektől annak érdekében, hogy a Bizottság a digitális euróról szóló rendeletre irányuló javaslat és e javaslat tekintetében felhasználhassa ezeket az információkat a hatásvizsgálat elkészítése során. A célzott konzultáció főbb megállapításai a következők: fogyasztói szervezetek, számos vállalkozói szövetség, valamint a véleményüket kifejtő szakmai válaszadók többsége támogatták az uniós szintű jogalkotási fellépést a jogbiztonság fokozása és az eurokészpénz törvényes fizetőeszközi minőségének jogszabályokban való rögzítése érdekében. A válaszadók általánosságban azt javasolták, hogy a kötelező elfogadás általános elve alóli további kivételek engedélyezésekor vegyék figyelembe a gyakorlati szempontokat. Úgy tűnt, hogy a szakmai válaszadók egyesek vélekednek a készpénz el nem fogadása esetén alkalmazandó közigazgatási szankciókról, míg a fogyasztói szervezetek támogatták ezt a rendelkezést. A válaszadók széles körben támogatták az eurobankjegyekkel és euroérmékkal történő fizetésekre vonatkozó pótdíjak tilalmát uniós rendelet esetén. A válaszadók összességében és a pénzügyi intézmények kivételével minden érintett érdeképviseleti csoportban támogatták a készpénz hozzáférhetőségét garantáló rendelkezést is, például azt, hogy a tagállamok kötelesek szabályokat elfogadni a készpénzhez való kielégítő hozzáférés biztosítása érdekében, és jelentést kell tenniük ezekről a szabályokról a Bizottságnak és az EKB-nak uniós rendelet esetén. A hatásvizsgálat és e javaslat elkészítése során valamennyi eredményt elemezték és figyelembe vették.
- A tagállamoknak lehetőségük nyílt arra, hogy az euro törvényes fizetőeszköz szerepével foglalkozó szakértői csoport (ELTEG) különböző ülésein kifejtseik álláspontjukat. A megbeszéléseket a tagállamokkal folytatott, kérdőívekkel segített célzott konzultációk támogatták. Az ELTEG megbeszélései megerősítették, hogy jogbizonytalanság áll fenn az eurokészpénz törvényes fizetőeszközi minőségével kapcsolatban, és hogy az euroövezeten belül eltérő módon alkalmazzák annak elveit. Az ELTEG számos problémát azonosított a készpénz helyszíni elfogadásával és elérhetőségével kapcsolatban, és zárójelentése 25 olyan alapelvet tartalmaz a

készpénz törvényes fizetőeszközi minőségére vonatkozóan, amelyeket e javaslat kidolgozása során figyelembe vettek.

- 2022. november 7-én a Bizottság a digitális euróról szóló magas szintű konferenciát szervezett, amelyen a nemzeti és uniós hatóságok képviselői, európai parlamenti képviselők, valamint a magánszektor, a civil társadalom és a tudományos élet képviselői vettek részt. A megbeszélések során több alkalommal is szóba kerültek a digitális euro eurokészpénzre gyakorolt hatásai, ami főként arra világított rá, hogy a digitális euro kiegészítené a készpénzt.
- E folyamat során az EKB-t szorosan bevonták a technikai szintű megbeszélésekbe.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A kezdeményezés kidolgozása során számos információt és szakértői forrást használtak fel, többek között az alábbiakat:

- a fent felsorolt különböző konzultációk során szolgáltatott bizonyítékok,
- az ELTEG III zárójelentése¹⁰,
- az Euro Retail Payments Board (ERPB) 2022. évi jelentése,
- EKB felmérések és munkadokumentumok, szolgálati munkadokumentumok és statisztikák,
- a Bizottság kutatása.

- **Hatásvizsgálat**

Ezt a javaslatot a Szabályozói Ellenőrzési Testületnek először 2022. október 14-én benyújtott hatásvizsgálat kíséri. A testület 2022. november 18-án elutasító véleményt adott ki. A hatásvizsgálatot 2023. március 23-án újra benyújtották a Szabályozói Ellenőrzési Testületnek, amely 2023. április 25-én jóváhagyta azt. A Szabályozói Ellenőrzési Testület észrevételeire reagálva a hatásvizsgálat tisztázza a digitális euróról szóló kezdeményezés és a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségére vonatkozó kezdeményezés közötti kapcsolatot, részletezi a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségére vonatkozó kezdeményezés konkrét szempontjait, különösen a készpénzhez való hozzáférést, és szemlélteti a lehetséges uniós intézkedések, például a bankjegykiadó automaták újbóli bevezetése költségeinek jelentőségét a bankok számára.

A készpénz törvényes fizetőeszközi minőségének két fő aspektusa van: a készpénz elfogadása és a készpénzhez való hozzáférés. Uniós szintű fellépés hiányában a törvényes fizetőeszköz fogalma egységes alkalmazásának és értelmezésének hiánya miatt az, hogy a vállalkozások milyen mértékben fogadják el a készpénzt, valamint a polgárok és a vállalkozások készpénzhez való hozzáférése továbbra sem optimális, és változó az euroövezetben.

Az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata foglalkozik a készpénz elfogadásával, és a készpénz elfogadásával kapcsolatos, az EUB ítéletében szereplő szempontok ebben a javaslatban kodifikálásra és pontosításra kerülnek. Ezek a következők: főszabály szerint teljes névértéken történő, kötelező elfogadás a fizetési kötelezettség alóli feloldással. A hatásvizsgálat arra is utal, hogy a jogalkotási javaslat esetében fontolóra kell venni a törvényes fizetőeszköz jelentésének részletesebb tisztázását a hozzáadott érték és a jogbiztonság biztosítása

---

¹⁰ Lásd az [ELTEG III 5. ülésének](#) zárójelentését.

érdekében, tiszteletben tartva ugyanakkor az Európai Unió Bírósága ítélkezési gyakorlatát. A hatásvizsgálat továbbá arra a következtetésre jutott, hogy figyelemmel kell kísérni a készpénzfogadás mértékét, beleértve a készpénz előzetes egyoldalú kizárásának gyakoriságát, és intézkedéseket kell hozni abban az esetben, ha a készpénz elfogadása nem biztosított.

Mivel ezek a kérdések a törvényes fizetőeszköz fogalmának a Bíróság ítélkezési gyakorlatában tárgyalt fő szempontjaival kapcsolatos hatályra, joghatóságokra és kivételekre vonatkoznak, az e kérdésekkel foglalkozó jogalkotás nagyrészt a koherencia és a jobb jogalkotás érdekében történő egyértelműsítés és kodifikáció kérdése, és kevés a szakpolitikai választási mozgástér.

A készpénzhez való hozzáférést illetően van lehetőség a meghozandó intézkedések jellegével és formájával kapcsolatos szakpolitikai döntésekre, ezért ezeket a szempontokat a hatásvizsgálat során a keretes írásokban elemezzük. Annak érdekében, hogy a készpénzt effektíve fizetési eszközként lehessen használni, biztosítani kell a különböző készpénzszolgáltatásokhoz, különösen a készpénzfelvételhez és a hitelintézetek fizetési számláin elhelyezett készpénzletétekhez való hozzáférést. Ezek a szolgáltatások lehetővé teszik a készpénz áramlását a társadalom különböző szereplői között.

A hatásvizsgálat megállapította, hogy (2016 és 2019 között) nőtt azoknak a polgároknak az aránya, akik aggodalmukat fejezték ki az ATM-ekhez való hozzáféréssel kapcsolatban, és meglehetősen heterogén és olykor problémás helyzet alakult ki a tagállamok között a készpénzhez való hozzáféréssel kapcsolatban. Következésképpen fennáll annak a kockázata, hogy nem lehet majd biztosítani, hogy az euroövezetben mindenki hozzáférjen az alapvető készpénzszolgáltatásokhoz észszerű feltételek (ár és távolság) mellett. Ez a készpénzzel történő fizetéstől függő veszélyeztetett csoportok kizárásához, valamint a készpénz effektív törvényes fizetőeszközi minősége gyengüléséhez és fokozatos elvesztéséhez vezethet, de válsághelyzetekben rendkívüli fizetési mód is lehet. Ezen túlmenően meg kell jegyezni, hogy a készpénzt sokan olyan, szociális előnyökkel járó fizetési módnak tekintik, amely egyértelmű áttekintést nyújt a kiadásokról, és nagy fokú egyszerűséget, gyorsaságot, biztonságot és névtelenséget/magánéletet biztosít a pénzügyekben.

Két lehetőség merült fel a készpénzhez való hozzáféréssel összefüggő problémák kezelésére: 1. „puha” jogi eszköz (például bizottsági ajánlás), vagy 2. a tagállamok által végrehajtandó, a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségéről szóló rendeletjavaslatban szereplő, jogilag kötelező erejű kötelezettség a tagállamok számára. Az első lehetőség nem tenné lehetővé a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségére vonatkozó alapelvek egységes értelmezését. Csak részben tenne eleget annak a célkitűzésnek, hogy biztosítsák a készpénzhez való kielégítő hozzáférést, és az euroövezet egyes részeiben a nem kielégítő hozzáférés tolerálása ronthatná a közös valuta effektív törvényes fizetőeszközi minőségét. A hatásvizsgálat megállapította, hogy a készpénzhez való hozzáféréssel kapcsolatban előnyben részesített alternatíva a második lehetőség, amely biztosítaná az euro két formájának koherens szabályozását. A tagállamoknak ki kellene jelölniük egy vagy több illetékes nemzeti hatóságot, amely felügyeleti és szabályozási hatáskörrel rendelkezne a készpénzforgalmi ágazat piaci tevékenységei felett, és nyomon követné a készpénzhez és a kapcsolódó készpénzszolgáltatásokhoz való hozzáférést. A tagállamok felelőssége lenne annak szigorú értékelése, hogy országspecifikus körülményeik között mit jelent a kielégítő és effektív hozzáférés (azaz figyelembe vennék a készpénzhez való hozzáférés iránti keresletet is), és milyen szintű intézkedésekre van szükség annak biztosításához. A Bizottság elemezni tudná, hogy a meghozott intézkedések megfeleltek-e a rendelet közös megközelítésének és a tagállamok által a területükön végzett igényfelmérésnek. Elemzése során a Bizottság

konzultálna az Európai Központi Bankkal. Ez a lehetőség tehát azt is biztosítaná, hogy az eurokészpénz törvényes fizetőeszközi minősége az egész euroövezetben hatékonyan és koherensen védett legyen.

A tagállamoknak részletesebben meg kellene határozniuk a készpénzhez való hozzáférés biztosítása érdekében hozott intézkedéseiket, meg kellene határozniuk az ATM-ekkel kapcsolatos hozzáférési követelményekre vonatkozó, a lakosság igényeit és a szolgáltatási szint sajátosságait figyelembe vevő megfelelő földrajzi előírásokat, és fel kellene mérniük, mely pénzforgalmi szolgáltatók tartoznak a hozzáférési követelmények és ajánlások hatálya alá, így a lehetséges költségvonzatokat a helyszíni igények és a tagállamok vonatkozó döntései határoznák meg. Ha egy tagállamban továbbra is kielégítő a készpénzhez való hozzáférés, az adott tagállamban nem volna szükség intézkedésekre, így a bankokra nem hárulnának járulékos költségek. Azokban a tagállamokban, ahol a készpénzhez való hozzáférés már jelentősen romlott, a bankok számára költségek merülhetnek fel a készpénzhez való hozzáférés megfelelő szintjének helyreállításával kapcsolatban, de az ilyen költségek mértéke a nemzeti hatóságoknak a hozzáférés kielégítő és effektív mértékére vonatkozó döntéseitől függne, abban az esetben is, ha a Bizottság végrehajtási jogi aktust fogadna el. Az uniós rendelet önmagában nem írna elő közvetlen költségeket a bankok vagy a kiskereskedők számára.

Ez a javaslat várhatóan nem jár környezeti hatással, és összhangban van az európai klímarendelettel. A fentieknek megfelelően a javaslat várhatóan pozitív társadalmi hatással jár azáltal, hogy fokozza a veszélyeztetett, a készpénztől általában jobban függő vagy az elektronikus fizetési eszközök használatából kizárt csoportok társadalmi befogadását.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Ez a kezdeményezés nem REFIT-kezdeményezés. Nem valamely meglévő rendelet értékelésén alapul.

Ez a kezdeményezés az „egy ki, egy be” szemszögből nézve nagyrészt semleges lesz. Jelenleg nincs uniós jogszabály a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségére vonatkozóan, ezért nem léteznek olyan adminisztratív költségek, amelyeket meg lehetne takarítani ezen a területen.

Ez a kezdeményezés nem ír elő olyan új és jelentős adminisztratív költségeket, azaz konkrét címkézési, jelentéstételi vagy regisztrációs követelményeket, amelyeket máshol költségmegtakarítással kellene ellensúlyozni.

- **Alapjogok**

A kezdeményezés összhangban van az alapvető jogokkal. Tiszteletben tartja a vállalkozás szabadságához való alapvető jogokat (amelyeket az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16. cikke rögzít) és a fogyasztóvédelemhez való alapvető jogot (38. cikk).

Ami az egyéb releváns alapvető jogokat illeti, az e rendeletből eredő esetleges korlátozásokat közérdekű célok indokolják, ezek a korlátozások tiszteletben tartják az alapvető jogok lényegét, és megfelelnek az arányosság elvének.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincsenek költségvetési vonzatai.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint az ellenőrzés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A javaslat általános tervet tartalmaz a rendelet hatásának nyomon követésére és felülvizsgálatára. A Bizottságnak felül kell vizsgálnia e rendelet működését és hatásait, és a minőségi jogalkotásra vonatkozó bizottsági iránymutatásokkal összhangban jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A tagállamok megküldik az említett jelentés elkészítéséhez szükséges információkat a Bizottságnak.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Tárgy és hatály (1. cikk és 2. cikk)

A javaslat részletes szabályokat állapít meg a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségének hatályával és joghatásaival, valamint az eurobankjegyekhez és euroérmékhez való hozzáféréssel kapcsolatban. A szabályok a pénzbeli tartozások kiegyenlítésére vonatkoznak, amennyiben azokat fizetési kötelezettség fennállása esetén készpénzben kell rendezni. A javaslat emellett szabályokat tartalmaz az elfogadható mentességekre, valamint a készpénzfogadás nyomon követésére és különösen az euroövezetben a készpénz előzetes egyoldalú kizárásának gyakoriságára vonatkozóan, valamint tartalmaz egy olyan rendelkezést, amely biztosítja a készpénzhez való effektív hozzáférést.

A törvényes fizetőeszköz és a kivételek meghatározása (4., 5. és 6. cikk)

A javaslat – a másodlagos jogban most először – meghatározza a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségének fogalmát és szabályozását. A „törvényes fizetőeszköz” fogalmát eddig csak a Bizottság 2010. évi ajánlása és a Bíróság C-422/19. és C-423/19. sz. egyesített ügyekben hozott ítélezési gyakorlata határozza meg, amely értelmezi az EUMSZ 128. cikkének (1) bekezdésében szereplő törvényes fizetőeszköz fogalmát az eurobankjegyek tekintetében. Ezzel az ítélezési gyakorlattal összhangban a 4. cikk úgy határozza meg a készpénz törvényes fizetőeszközi minőségét, hogy az magában foglalja a kötelező, teljes névértéken történő elfogadást, valamint a fizetési kötelezettség teljesítését. A kedvezményezett nem utasíthatja el a felajánlott eurokészpénzt, kivéve, ha a felek más fizetési módban állapodtak meg, vagy kivétel vonatkozik rájuk.

Az 5. cikk meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett az eurokészpénz elfogadásának megtagadása jogilag lehetséges lenne; az ilyen elutasításnak jóhiszeműnek kell lennie, jogszerű indokokon kell alapulnia, és összhangban kell lennie az arányosság elvével, tekintettel a fizetés konkrét körülményeire. Az ilyen jóhiszemű közvetett kivételek esetében az e feltételek teljesülésére vonatkozó bizonyítási teher a kedvezményezettet terheli. Az 5. cikk egy nem kimerítő jellegű felsorolásban két olyan jogszerű indokot határoz meg, amely értelmében ezen az alapon elutasítható az eurokészpénz, nevezetesen az olyan bankjegyek felajánlása, amelyek értéke nyilvánvalóan aránytalan az elszámolandó összeg értékéhez képest, valamint kivételes esetekben az, ha a vállalkozásnak az adott időpontban nem áll rendelkezésére aprópénz, vagy ha a vállalkozásnak a fizetés eredményeként nem állna rendelkezésére elegendő aprópénz ahhoz, hogy a szokásos ügyleteit végrehajtsa.

A 6. cikk felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén további monetáris jogi kivételeket fogadjon el a kötelező elfogadás elve alól. Ezeknek a kivételeknek indokoltaknak és arányosaknak kell lenniük, nem áthatják alá az eurokészpénz effektív törvényes fizetőeszközi minőségét, és csak akkor engedhetők meg, ha a pénztartozások visszafizetésére más eszközök is rendelkezésre állnak.

Készpénzes fizetések elfogadása (7. cikk)

A 7. cikk célja annak biztosítása, hogy a törvényes fizetőeszköz összefüggésében a kötelező elfogadás alapelvét ne akadályozza a készpénz széles körű el nem fogadása a készpénz vállalkozások általi egyoldalú előzetes kizárása révén.

A tagállamok kötelesek lennének nyomon követni a készpénzzel történő fizetés előzetes egyoldalú kizárásának mértékét és biztosítani a készpénz elfogadását, ami megfelel a készpénz kötelező elfogadására vonatkozó, a 4. cikkben meghatározott elvnek. A tagállamoknak évente jelentést kellene tenniük értékelésükről a Bizottságnak és az Európai Központi Banknak. Amennyiben úgy ítélik meg, hogy a készpénz el nem fogadásának mértéke veszélyezteti az eurobankjegyek és euroérmék kötelező elfogadását, a tagállamoknak korrekciós intézkedéseket kellene hozniuk.

A készpénzhez való hozzáférés (8. cikk)

A 8. cikk előírja a tagállamok számára, hogy biztosítsák a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférést a területük egészén, valamennyi régiójukban, beleértve a városi és nem városi térségeket. Erre azért van szükség, hogy a gyakorlatban biztosított legyen az eurokészpénz effektív törvényes fizetőeszközi minősége.

A tagállamok kötelesek lennének nyomon követni a készpénzhez való hozzáférést. Emellett évente értékelniük kellene a területükön fennálló helyzetet, és értékelésükről jelentést kellene tenniük a Bizottságnak és az Európai Központi Banknak. Amennyiben a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférés nem biztosított, a tagállamoknak korrekciós intézkedéseket kellene hozniuk.

Eljárási szempontok (9. cikk)

Ez a cikk az eljárási szempontokat kívánja meghatározni a 7. és 8. cikkben meghatározott kötelezettségek tényleges végrehajtása érdekében. E tekintetben valamennyi tagállamnak ki kell jelölnie egy vagy több illetékes nemzeti hatóságot, amely rendelkezne a készpénzzel történő fizetés elfogadása és a készpénzhez való hozzáférés tekintetében szükséges közigazgatási és szabályozási hatáskörökkel.

A kijelölt illetékes nemzeti hatóságok jogosultak lennének annak értékelésére, hogy a készpénz kötelező elfogadásának elvét nem ássa-e alá a készpénz széles körű el nem fogadása a készpénz vállalkozások általi egyoldalú előzetes kizárása révén, és hogy a készpénzhez való hozzáférés kielégítő és effektív-e a tagállamok területén. Az értékelés a Bizottság által végrehajtási jogi aktusok útján elfogadott közös mutatókon fog alapulni. Ezt az értékelést a 13. cikknek megfelelően be kell nyújtani a Bizottságnak. Amennyiben a tagállamok korrekciós intézkedéseket hoznának a 7. és 8. cikkben meghatározott kötelezettségeik tekintetében, ezeket a korrekciós intézkedéseket fel kellene tüntetni az éves jelentésben. A tagállamoknak nem kellene végrehajtási intézkedéseket hozniuk, ha értékelésük azt mutatja, hogy a készpénz kötelező elfogadásának elvét nem ássa alá a készpénz széles körű el nem fogadása a készpénzzel történő fizetésnek a vállalkozások általi egyoldalú előzetes kizárása révén, és ha a területükön biztosított a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférés.

Amennyiben azonban valamely tagállam intézkedései elégtelennek tűnnek, vagy ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a készpénzzel történő fizetés elfogadása és/vagy a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférés egy tagállamban az éves jelentés megállapításai ellenére nincs összhangban a 7. és 8. cikkben meghatározott kötelezettségekkel, a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az érintett tagállam által meghozandó, megfelelő és arányos intézkedéseket előíró végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el.

Felhatalmazáson alapuló és végrehajtási jogi aktusok (10. és 11. cikk)

A Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhat majd el. A 10. cikk pontosítja a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadásakor követendő eljárást, amelyet a 6. cikk ír elő.

A 11. cikk kimondja, hogy a Bizottságot a 9. cikkben meghatározott, a végrehajtási jogi aktusokra vonatkozó eljárással kapcsolatban egy bizottság segíti.

Szankciók (12. cikk)

A rendeletben előírt rendelkezések érvényesítésének biztosítása érdekében, miközben a tagállamok számára bizonyos fokú rugalmasságot biztosítanak az alkalmazandó szankciók jellegét illetően, a 12. cikk előírja, hogy a tagállamoknak szabályokat kell megállapítaniuk a rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozóan.

Jelentéstétel (13. cikk)

A 13. cikk előírja, hogy minden tagállam éves jelentést nyújt be a Bizottságnak és az EKB-nak a kötelező elfogadás alóli kivételekről és azok alkalmazásáról, a készpénzhez való hozzáféréssel és a készpénzelfogadással kapcsolatos tagállami helyzet, valamint a 7. és 8. cikk alapján meghozandó korrekciós intézkedések részletes adatairól és elemzéséről, továbbá a végrehajtott szankciókról.

Jogorvoslatok (14. cikk)

A 14. cikk előírja a tagállamok számára, hogy tájékoztassák a természetes személyeket és a vállalkozásokat azokról a csatornákról és jogorvoslati lehetőségekről, amelyek révén panaszt nyújthatnak be az illetékes hatóságokhoz a készpénz elfogadásának jogellenes megtagadásával és a készpénzhez való elégtelen hozzáféréssel kapcsolatos esetekben.

Az eurobankjegyek és euroérmék, valamint a digitális euro kölcsönhatása (15. cikk)

A 15. cikk előírja a készpénz és a digitális euro névértéken történő, egymásra való átválthatóságát, és a kétségek elkerülése érdekében a fizető fél választhat a készpénzben vagy digitális euróban történő fizetés között, amennyiben e rendelettel, különösen a kötelező elfogadást érintő rendelkezésekkel (azaz a 4., 5., 6. és 7. cikkel), valamint a digitális euróról szóló rendelettel összhangban mindkettőt kötelező elfogadni.

Felülvizsgálat (16. cikk)

A 16. cikk előírja, hogy a Bizottságnak öt évvel a rendelet hatálybalépését követően felül kell vizsgálnia a rendeletet, és jelentést kell tennie a Parlamentnek és a Tanácsnak. A tagállamok megküldik az említett jelentés elkészítéséhez szükséges információkat a Bizottságnak.

Hatálybalépés (17. cikk)

Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az eurobankjegyek és euroérmék törvényes fizetőeszközi minőségéről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 133. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Központi Bank véleményére,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 3. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a monetáris politika terén azon tagállamok tekintetében, amelyek pénzneme az euro.
- (2) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 128. cikkének (1) bekezdése és a 974/98/EK tanácsi rendelet¹¹ 10. cikke értelmében kizárólag az eurobankjegyek minősülnek törvényes fizetőeszközként használt bankjegyeknek azokban a tagállamokban, amelyek pénzneme az euro. A 974/98/EK rendelet 11. cikke értelmében kizárólag az euroérmék minősülnek törvényes fizetőeszközként használt érméknek azokban a tagállamokban, amelyek pénzneme az euro.
- (3) Az eurobankjegyek és euroérmék törvényes fizetőeszközi minőségének hatályáról és joghatásairól szóló bizottsági ajánlás¹² meghatározza az eurobankjegyek és euroérmék törvényes fizetőeszközi minőségének közös fogalmát.
- (4) Egy 2021. január 26-i ítéletében¹³ az Európai Unió Bírósága megállapította, hogy az EUMSZ 128. cikkének (1) bekezdésében rögzített „törvényes fizetőeszköz” fogalma olyan uniós jogi fogalom, amelynek az egész Unióban érvényes, önálló és egységes értelmezést kell adni¹⁴. Másodszor, a Bíróság megállapította, hogy valamely pénznemegységben denominált fizetőeszköz esetében a „törvényes fizetőeszköz” fogalma azt jelenti, hogy azt a fizetőeszközt általában nem lehet visszautasítani az ugyanazon pénznemegységben, annak névértékén kifejezett tartozásnak a fizető félt

¹¹ A Tanács 974/98/EK rendelete (1998. május 3.) az euro bevezetéséről (HL L 139., 1998.5.11., 1. o.).

¹² HL L 83., 2010.3.30., 70. o.

¹³ Lásd a C-422/19. és C-423/19. sz., Hessischer Rundfunk egyesített ügyekben 2021. január 26-án hozott ítéletet (ECLI:EU:C:2021:63).

¹⁴ Lásd a C-422/19. és C-423/19. sz., Hessischer Rundfunk egyesített ügyekben 2021. január 26-án hozott ítélet (ECLI:EU:C:2021:63) 45. pontját.

terhelő pótdíj nélküli – mentesítő hatályú – kiegyenlítése során¹⁵. Harmadszor, a Bíróság megállapította, hogy azok a tagállamok, amelyek pénzneme az euro, főszabály szerint korlátozhatják az eurobankjegyek és euroérmék elfogadására vonatkozó kötelezettséget közérdekből és hatáskörüknek megfelelően a monetáris jog és politika területén kívül, valamint az Unió egyéb kizárólagos hatáskörén kívül, feltéve, hogy e korlátozásokat objektív és arányos közérdekű cél indokolja¹⁶.

- (5) A fizetőeszközként felajánlott eurobankjegyek és euroérmék elfogadása kivételesen megtagadható, ha az jóhiszeműen, jogszerű indokok és a kedvezményezett által nem befolyásolható konkrét körülmények alapján történik, és ha az elutasítás arányos. Az elutasítás például akkor indokolható, ha a pénztartozás kiegyenlítése céljából felajánlott eurobankjegy aránytalan a kedvezményezett felé fennálló tartozás összegéhez képest, például amikor egy kétszáz eurós bankjegyet ajánlanak fel egy öt eurónál kisebb összegű tartozás kiegyenlítésére. A 974/98/EK tanácsi rendeletnek megfelelően a kibocsátó hatóság és azon személyek kivételével, akiket a kibocsátó tagállam nemzeti jogszabályai erre kifejezetten kijelölnek, egyetlen fél sem kötelezhető arra, hogy egyszeri fizetés alkalmával ötven érménél többet elfogadjon.
- (6) Annak biztosítása érdekében, hogy az eurobankjegyekkel és euroérmékkel történő fizetések kötelező elfogadásának elvét ne ássa alá ténylegesen a készpénzzel történő fizetés széles körű és strukturális megtagadása, a tagállamoknak figyelemmel kell kísérniük a készpénzzel történő fizetés előzetes egyoldalú kizárásának mértékét, amennyiben a tranzakciókat a fizikai helyszínen hajtják végre. A tagállamoknak ezért a tagállamok közötti összehasonlítást lehetővé tevő közös mutatók alapján rendszeresen nyomon kell követniük a készpénzzel történő fizetés egyoldalú előzetes kizárásának mértékét, amikor a fizetéseket a területükön, valamennyi régiójukban, beleértve a városi és nem városi térségeket, a fizikai helyszínen teljesítik. Amennyiben értékelésük alapján a készpénzzel történő fizetés elfogadása biztosított a területükön, a tagállamoknak nem kell konkrét intézkedéseket elfogadniuk a vonatkozó kötelezettségükkel kapcsolatban. Ugyanakkor továbbra is figyelemmel kell kísérniük a helyzetet. Ha egy tagállam arra a következtetésre jut, hogy a készpénz előzetes egyoldalú kizárása aláássa az eurobankjegyekkel és euroérmékkel történő fizetések kötelező elfogadását a tagállam területének egészén vagy egy részén, az adott tagállamnak hatékony és arányos intézkedéseket kell hoznia a helyzet orvoslására, például tiltania vagy korlátoznia kell a készpénz előzetes egyoldalú kizárását a területének egészén vagy egy részén, például a vidéki területeken, vagy bizonyos alapvető fontosságúnak ítélt ágazatokban, például postahivatalokban, szupermarketekben, gyógyszertárakban vagy az egészségügyi ellátásban, illetve bizonyos típusú, alapvetőnek ítélt fizetések esetében.
- (7) A készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettségük hatékony végrehajtása érdekében a tagállamoknak a tagállamok közötti összehasonlítást lehetővé tevő közös mutatók alapján rendszeresen nyomon kell követniük a készpénzhez való hozzáférés mértékét a területük egészén, valamennyi régiójukban, beleértve a városi és nem városi térségeket. A közös mutatók közé tartozhatnak a készpénzhez való hozzáférést befolyásoló tényezők, például a készpénz-hozzáférési pontok népességhez viszonyított sűrűsége, a készpénzfelvételi és

¹⁵ Lásd a C-422/19. és C-423/19. sz., Hessischer Rundfunk egyesített ügyekben 2021. január 26-án hozott ítélet (ECLI:EU:C:2021:63) 46. pontját.

¹⁶ Lásd a C-422/19. és C-423/19. sz., Hessischer Rundfunk egyesített ügyekben 2021. január 26-án hozott ítélet (ECLI:EU:C:2021:63) 67. és 68. pontját.

a betéti feltételek – beleértve a díjakat –, az ügyfelek számára eltérő hozzáférési módozatokat biztosító különböző hálózatok megléte, a városi-vidéki és társadalmi-gazdasági különbségek, valamint a lakosság bizonyos csoportjai esetében a hozzáférési nehézségek. Amennyiben úgy értékelik, hogy kielégítő és effektíve biztosított a készpénzhez való hozzáférés a területükön, a tagállamoknak nem kell konkrét intézkedéseket elfogadniuk a vonatkozó kötelezettségükkel kapcsolatban. Ugyanakkor továbbra is figyelemmel kell kísérniük a helyzetet. Ha egy tagállam arra a következtetésre jut, hogy a készpénzhez való hozzáférés a területe egészén vagy egy részén nem kielégítő és effektíve nem biztosított, vagy intézkedés hiányában fennáll a helyzet romlásának veszélye, megfelelő korrekciós intézkedéseket kell hozni a helyzet orvoslására. Például földrajzi hozzáférési követelményeket kell előírni a készpénzfelvételi szolgáltatásokat nyújtó pénzforgalmi szolgáltatók számára annak érdekében, hogy a készpénzszolgáltatásokat kielégítő számú olyan fiókjukban biztosítsák, ahol üzleti tevékenységet folytatnak, vagy a kizárólag online tevékenységet folytató hitelintézetekre vonatkozóan előírhatják, hogy a készpénzszolgáltatásokat kijelölt megbízottjukon keresztül biztosítsák, vagy előírhatják a kellő sűrűségben rendelkezésre álló bankjegykiadó automaták (ATM-ek) fenntartását az üzleti tevékenység folytatásának helyszínein, figyelembe véve a lakosságszámhoz viszonyított jó földrajzi eloszlást, valamint az ATM-ek lehetséges összevonását is. Az egyéb korrekciós intézkedések közé tartozhatnak a hitelintézetnek nem minősülő szolgáltatóknak, például a független ATM-üzemeltetőknek, kiskereskedőknek vagy postahivataloknak címzett ajánlások, amelyek a bankok készpénzszolgáltatásainak kiegészítésére ösztönöznek.

- (8) A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el az euroövezetben általánosan alkalmazandó közös mutatókra vonatkozóan, amelyek lehetővé tennék a tagállamok számára, hogy effektíve nyomon kövessék és értékeljék a készpénzzel történő fizetés elfogadását és a készpénzhez való hozzáférést a területük egészén, valamennyi régiójukban, beleértve a városi és nem városi térségeket. Az ilyen végrehajtási jogi aktusok előkészítése céljából a Bizottságnak konzultálnia kell az Európai Központi Bankkal.
- (9) A Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy egy adott tagállamnak címzett végrehajtási jogi aktusokat fogadjon el, amennyiben az adott tagállam által javasolt intézkedések elégtelennek tűnnek, vagy olyan esetekben, amikor az adott tagállam által benyújtott éves jelentés megállapításai ellenére a készpénz előzetes egyoldalú kizárása akadályozza az eurobankjegyekkel és euroérmékkel történő fizetések kötelező elfogadásának elvét és/vagy ha a készpénzhez való hozzáférés nem kielégítő és effektív nem biztosított. Egy ilyen végrehajtási jogi aktus megkövetelheti az érintett tagállamtól, hogy hozzon például a (7) és (8) preambulumbekzdésben ismertetett intézkedéseket vagy olyan intézkedéseket, amelyeket más tagállamokban hatékonyan találtak annak biztosítására, hogy a készpénzzel történő fizetés kötelező elfogadásának vagy a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférésnek az elve ne sérüljön.
- (10) A lojális együttműködés elvével összhangban a Bizottságnak, az Európai Központi Banknak és a kijelölt illetékes nemzeti hatóságoknak, amelyek rendelkeznek a készpénzzel történő fizetés elfogadása és a készpénzhez való hozzáférés, valamint a készpénzforgalmi ágazat készpénzzel kapcsolatos piaci tevékenységei tekintetében előírt hatáskörrel, szorosan együtt kell működniük a készpénzzel történő fizetés elfogadásával és a készpénzhez való hozzáféréssel kapcsolatos kérdésekben. Az ezen intézmények és hatóságok közötti rendszeres párbeszédnek – különösen a tagállamok által a Bizottságnak és az Európai Központi Banknak benyújtott éves jelentések

alapján – arra kell irányulnia, hogy azonosítsa a készpénz széles körű egyoldalú kizárását, valamint a készpénzhez való nem megfelelő hozzáférést egyes nemzeti területeken vagy térségekben. Célja lenne továbbá olyan korrekciós intézkedések kidolgozása és elfogadása, amelyeket a tagállamoknak a készpénzelfogadás, valamint a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettségüknek való megfelelés érdekében el kell fogadniuk.

- (11) Annak biztosítása érdekében, hogy az eurokészpénz kötelező elfogadása alóli további kivételeket később szükség esetén be lehessen vezetni, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy az euroövezet egészére vonatkozóan a kötelező elfogadás elve alóli további kivételek bevezetésével kiegészítse ezt a rendeletet. A Bizottság csak akkor fogadhat el további ilyen kivételeket, ha azok szükségesek, céljukkal arányosak, és megőrzik az eurokészpénz effektív törvényes fizetőeszközi minőségét. A Bizottság arra vonatkozó hatásköre, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az eurokészpénz kötelező elfogadása alóli további kivételek bevezetésére, nem sértheti a tagállamok azon lehetőségét, hogy a megosztott hatáskörbe tartozó területeken meglévő saját hatáskörükben olyan nemzeti jogszabályokat fogadjanak el, amelyek kivételeket vezetnek be a törvényes fizetőeszközi minőségből eredő kötelező elfogadás alól, az Európai Unió Bírósága által a C-422/19. és C-423/19. sz. egyesített ügyekben hozott ítéletben megállapított feltételekkel összhangban. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (12) A készpénz elfogadására, valamint a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférésre vonatkozó rendelkezések egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságot végrehajtási hatáskörrel kell felruházni. Ezeket a hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek¹⁷ megfelelően kell gyakorolni. A 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően a készpénz elfogadásáról és a készpénzhez való hozzáférésről szóló végrehajtási jogi aktusok elfogadására a tanácsadó-bizottsági eljárást kell alkalmazni, mivel ezek az aktusok kis hatást kifejtő intézkedésekre vonatkoznak, nevezetesen a készpénzelfogadás és a készpénzhez való hozzáférés nyomon követésére szolgáló mutatókra, vagy az egyes tagállamoknak címzett jogi aktusokra, és a tagállamoknak bizonyos körülmények között a nemzeti területük, régióik és városi térségeik sajátosságait tükröző megfelelő intézkedéseket kell elfogadniuk.
- (13) Ez a rendelet biztosítja az Európai Unió Alapjogi Chartájának 16., illetve 38. cikkében rögzített, a vállalkozás szabadságához, illetve a fogyasztóvédelemhez való alapvető jog teljes körű tiszteletben tartását. Ez a rendelet a törvényes fizetőeszközi minőségű pénz nemmel való fizetés előnyben részesített módjára vonatkozik, amelyet a polgárok jogszerűen választhatnak tartozásuk kiegyenlítésére. Ezért az e rendeletben foglalt intézkedések csak arra vonatkoznak, hogy a vállalkozások hogyan kapják meg a

¹⁷ HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

fizetéseket. Az ezen alapvető jogokba való beavatkozás tehát közvetett és nagyon korlátozott. Az effektív törvényes fizetőeszközi minőség biztosítására irányuló közérdekű cél indokolja, és e célkitűzéssel arányos.

- (14) A készpénzzel történő fizetés elektronikus fizetéshez viszonyított aránya bizonyos veszélyeztetett csoportok – köztük az idősebb korosztályok, a fogyatékkal élő, valamint a korlátozott digitális készségekkel rendelkező és alacsonyabb jövedelmi szinttel rendelkező személyek esetében – magasabb. Ez a javaslat összhangban van az európai akadálymentesítési irányelvvel¹⁸, amely kiterjed a bankjegykiadó automatákra (ATM) is. Ezenkívül a pénzügyi szolgáltatásokból kirekesztett emberek – például a banknélküliek, a menedékkérők és a migránsok, akik esetleg nem tudják vagy nem hajlandók a magánszektor által biztosított fizetési eszközöket használni – a készpénzre támaszkodnak fizetési módként. Úgy vélik, hogy a készpénz egyértelmű áttekintést nyújt a kiadásokról, és nagy fokú egyszerűséget, gyorsaságot, biztonságot és magánéletet biztosít. Ezek a veszélyeztetett csoportok jobban ki vannak téve annak a veszélynek, hogy elveszítik a fizetési módhoz való hozzáférésüket, ha romlik a készpénzhez való hozzáférésük. E rendelet célja tehát a készpénzzel történő fizetéstől függő veszélyeztetett csoportok pénzügyi befogadásának fenntartása annak biztosításával, hogy az euroövezetben mindenki szabadon választhassa meg az előnyben részesített fizetési módot és hozzáférhessen az alapvető készpénzszolgáltatásokhoz, miközben támogatja a tagállamokat a digitális pénzügyi kirekesztés elleni küzdelem előmozdítására irányuló szakpolitikai erőfeszítéseik folytatásában, például az oktatási és képzési rendszerekben a pénzügyi és konkrétan a digitális pénzügyi jártasság növelését, valamint a digitális infrastruktúra hiányosságainak kezelését célzó intézkedések révén, többek között a vidéki területeken.
- (15) Az arányosság elvével összhangban a készpénzfogadás és a készpénzhez való hozzáférés biztosítására irányuló alapvető célkitűzés elérése érdekében szükséges és helyénvaló a szükséges szabályok megállapítása. E rendelet az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban nem lépi túl a kitűzött célok eléréséhez szükséges mértéket.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet az EUMSZ 128. cikkének (1) bekezdésében, illetve a 974/98/EK rendelet 11. cikkében előírtak szerint megállapítja az eurobankjegyek és -érmék törvényes fizetőeszközi minőségének hatókörére és hatásaira, illetve az eurobankjegyekhez és -érmékhez való hozzáférésre vonatkozó részletes szabályokat a közös valutaként történő effektív használatának biztosítása érdekében.

---

¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o.).

2. cikk

Hatály

- (1) Ez a rendelet a pénztartozások kiegyenlítésére alkalmazandó, amennyiben azokat részben vagy egészben készpénzben kell kiegyenlíteni, és amennyiben az alkalmazandó joggal vagy a kialakult joggyakorlattal összhangban fizetési kötelezettség áll fenn. A készpénz effektív törvényes fizetőeszközi minőségének biztosítása érdekében ez a rendelet a készpénzfizetés előzetes egyoldalú kizárására és a készpénzhez való hozzáférésre is alkalmazandó.
- (2) Ez a rendelet nem alkalmazandó a távértékesítés, többek között online értékesítés keretében vásárolt áruk vagy szolgáltatások kifizetésére.

3. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

1. „készpénz”: eurobankjegyek és -érmék;
2. „készpénzforgalmi ágazat”: az ügyfeleknek fizetési számlát kínáló hitelintézetek és az eurobankjegyek és -érmék forgalmazásának és forgalmának irányításában részt vevő készpénzforgalmi szolgáltatók;
3. „hitelintézet”: az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁹ 4. cikkének 1. pontja szerinti hitelintézet;
4. „a készpénz előzetes egyoldalú kizárása”: olyan helyzet, amikor a kiskereskedő vagy a szolgáltató egyoldalúan kizárja a készpénzes fizetési módot, például egy „no cash” („készpénzt nem fogadunk el”) jelzés alkalmazásával. Ebben az esetben a fizető fél és a kedvezményezett nem szabadon állapodnak meg a vásárlás során használt fizetési módról;
5. „fizető fél”: az a személy, aki eurokészpénzben fizet;
6. „kedvezményezett”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely az eurokészpénzes fizetési művelet tárgyát képező pénzeszköz szándékolt jogosultja;

---

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 575/2013/EU rendelete (2013. június 26.) a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

7. „névérték”: az eurobankjegy vagy -érme euróban kifejezett címlete, ahogyan az a bankjegyre nyomtatva vagy az érmére verve látható;
8. „vállalkozás” gazdasági tevékenységet folytató természetes vagy jogi személy, függetlenül a jogi formájától, ideértve a rendszeres gazdasági tevékenységet folytató személyegyesítő társaságokat és egyesületeket is.

4. cikk

Törvényes fizetőeszköz

- (1) Az eurobankjegyek és -érmék törvényes fizetőeszközi minősége magában foglalja az eurobankjegyek és -érmék teljes névértéken történő kötelező elfogadását, valamint a fizetési kötelezettség teljesítésére való alkalmasságát.
- (2) A készpénz-elfogadási kötelezettséggel összhangban a kedvezményezett nem utasíthatja el a fizetési kötelezettség teljesítése érdekében a fizetésre felajánlott eurobankjegyeket és/vagy érméket.
- (3) A készpénz teljes névértéken történő elfogadásával összhangban a tartozás kiegyenlítésére felajánlott eurobankjegyek és/vagy érmék monetáris értéke megegyezik a bankjegyeken és/vagy érméken euróban kifejezett összeggel. Tilos felárat felszámítani a tartozás eurobankjegyekkel és -érmékkel történő kiegyenlítése során.
- (4) A fizetési kötelezettség teljesítésére való alkalmassággal összhangban a fizető félnek képesnek kell lennie arra, hogy a fizetési kötelezettségét eurobankjegyeknek és -érméknek a kedvezményezett részére történő felajánlásával teljesítse.

5. cikk

Kivételek az eurobankjegyek és -érmék kötelező elfogadásának elve alól

- (1) A 4. cikk (2) bekezdésétől eltérve a kedvezményezett az alábbi esetekben jogosult elutasítani az eurobankjegyeket és -érméket:
  - a) amennyiben az elutasításra jóhiszeműen kerül sor, és az elutasítás jogos és ideiglenes indokokon alapul az arányosság elvével összhangban, tekintettel a kedvezményezett által nem befolyásolható konkrét körülményekre;
  - b) amennyiben a fizetést megelőzően a kedvezményezett más fizetési módról állapodott meg a fizető féllel.

Az a) pont alkalmazásában a kedvezményezettet terheli annak bizonyítása, hogy a konkrét esetben ilyen jogos és ideiglenes okok fennálltak, és hogy az elutasítás arányos volt.

- (2) Az (1) bekezdés alkalmazásában ilyen jogos indok lehet:
- i. A nagy címletű bankjegyek esetében, ha a felajánlott bankjegy értéke nyilvánvalóan aránytalan a kiegyenlítendő összeghez képest.
  - ii. Kivételes esetekben, ha a vállalkozásnak nem áll rendelkezésére váltópénz abban a pillanatban, amikor a készpénzt fizetés céljából felajánlják, vagy ha a fizetés következtében nem állna rendelkezésre elegendő váltópénz ahhoz, hogy a vállalkozás a szokásos napi üzleti tevékenységhez tartozó ügyleteit lebonyolítsa.

6. cikk

További monetáris jogi jellegű kivételek az eurobankjegyek és -érmék kötelező elfogadásának elve alól

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 10. cikkel összhangban felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy az elfogadási kötelezettség alóli további monetáris jogi kivételek meghatározásával kiegészítse ezt a rendeletet. E kivételeket közérdekű célnak kell indokolnia és e céllal arányosnak kell lenniük, nem áthatják alá az eurokészpénz effektív törvényes fizetőeszközi minőségét, és csak akkor engedhetők meg, ha a pénztartozások kiegyenlítésére más eszközök rendelkezésre állnak. E felhatalmazáson alapuló jogi aktusok kidolgozása során a Bizottság konzultál az Európai Központi Bankkal.

7. cikk

Készpénzfizetések elfogadása

- (1) A készpénz 4. cikk (2) bekezdése szerinti elfogadásának biztosítása érdekében a tagállamok a Bizottság által elfogadott közös mutatók alapján nyomon követik a készpénzfizetések elfogadását és a készpénzfizetések előzetes egyoldalú kizárásának mértékét területük egészén, minden régiójukban, beleértve a városi és nem városi térségeket is, és értékelik a helyzetet.
- (2) A tagállamok a 9. cikk (3) bekezdésével összhangban közlik a készpénzfizetések elfogadásának mértékével kapcsolatos helyzet nyomon követésének és értékelésének eredményeit.
- (3) Ha egy tagállam úgy ítéli meg, hogy a készpénzfizetések elfogadásának mértéke a területükön vagy annak egy részén aláássa az eurobankjegyek és -érmék kötelező

elfogadását, meghatározza az általa a 9. cikk (4) bekezdésével összhangban vállalt korrekciós intézkedéseket.

8. cikk

A készpénzhez való hozzáférés

- (1) A tagállamok területük egészén biztosítják a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférést minden régiójukban, beleértve a városi és nem városi térségeket is. A készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférés biztosítása érdekében a tagállamok területük egészén, minden régiójukban, beleértve a városi és nem városi térségeket is, nyomon követik a készpénzhez való hozzáférést a Bizottság által elfogadott közös mutatók alapján, és értékelik a helyzetet.
- (2) A tagállamok a 9. cikk (3) bekezdésével összhangban közlik a készpénzhez való hozzáféréssel kapcsolatos helyzet nyomon követésének és értékelésének eredményeit.
- (3) Ha egy tagállam úgy ítéli meg, hogy a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférés nem biztosított, meghatározza az általa a 9. cikk (4) bekezdésével összhangban vállalt korrekciós intézkedéseket.

9. cikk

Eljárási szempontok

- (1) A 7. és 8. cikkben meghatározott kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok kijelölnék a készpénzfizetések elfogadása és a készpénzhez való hozzáférés, valamint a készpénzforgalmi ágazat készpénzzel kapcsolatos piaci tevékenységei tekintetében szükséges hatáskörrel rendelkező egy vagy több nemzeti illetékes hatóságot.
- (2) A 7. és 8. cikk alkalmazásában a Bizottság általános hatályú végrehajtási jogi aktusokat fogad el azon közös mutatókra vonatkozóan, amelyeket a tagállamok a területük, minden régiójuk, többek között a városi és nem városi térségek tekintetében a készpénzfizetések elfogadásának és a készpénzhez való hozzáférésnek a nyomon követésére és értékelésére használnak. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat [az e rendelet hatálybalépésétől számított X hónapon belül] a 11. cikkben említett tanácsadó-bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni. E végrehajtási jogi aktusok kidolgozása során a Bizottság konzultál az Európai Központi Bankkal.
- (3) A kijelölt nemzeti illetékes hatóságok a 13. cikkben említett, a Bizottságnak és az Európai Központi Banknak címzett éves jelentésben közlik a készpénzfizetések elfogadásának és a készpénzhez való hozzáférésnek a helyzetére vonatkozó nyomon követésük és értékelésük eredményeit, ismertetve értékelésük indokait és adatait.

- (4) Amennyiben egy tagállam úgy ítéli meg, hogy a készpénzfizetések elfogadásának mértéke aláássa az eurobankjegyek és -érmék kötelező elfogadását, vagy hogy nem biztosított a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférés, éves jelentésében feltünteti azokat a korrekciós intézkedéseket, amelyeket a 7. és 8. cikkben meghatározott kötelezettségek teljesítése érdekében vállalt. A korrekciós intézkedéseket indokolatlan késedelem nélkül hatályba kell léptetni.
- (5) A Bizottság az Európai Központi Bankkal szoros együttműködésben megvizsgálja az éves jelentéseket. Amennyiben a tagállam által a (4) bekezdés alapján javasolt korrekciós intézkedések elégtelennek tűnnek, vagy ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a készpénzfizetések elfogadása vagy a készpénzhez való kielégítő és effektív hozzáférés egy tagállamban az éves jelentés megállapításaival ellentétben nem áll összhangban a 7. és 8. cikkben meghatározott kötelezettségekkel, a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el, amelyek az érintett tagállam által a vonatkozó végrehajtási jogi aktusban megállapított határidőn belül meghozandó, megfelelő és arányos intézkedéseket írnak elő. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 11. cikkben említett tanácsadó-bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni.

10. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 6. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól *[e rendelet hatálybalépésének dátumal]-tól/-től kezdődő hatállyal*.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 6. cikkben említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására szóló felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.
- (4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban megállapított elvekkel összhangban konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.
- (5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

- (6) A 6. cikk értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő egy hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam egy hónappal meghosszabbodik.

11. cikk

A bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

12. cikk

Szankciók

A tagállamok megállapítják az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókra [*beleértve a pénzbüntetésekre és a nem büntetőjogi szankciókra*] vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést megtesznek azok végrehajtásának biztosítása érdekében. Az előírt szankcióknak effektíveknek, arányosoknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. A tagállamok e rendelet hatálybalépésétől számított egy éven belül értesítik a Bizottságot ezekről a szabályokról és intézkedésekről, és indokolatlan késedelem nélkül értesítik a Bizottságot azok minden későbbi módosításáról.

13. cikk

Éves jelentések

- (1) A tagállamok évente jelentést nyújtanak be a Bizottságnak és az Európai Központi Banknak, amely a következő szempontokra vonatkozó információkat tartalmazza:
- a) a kötelező elfogadás elve alóli megállapított kivételek és azok alkalmazása;
  - b) a készpénzfizetések elfogadásával és a készpénzhez való hozzáféréssel kapcsolatos tagállami helyzetre vonatkozó részletes adatok és értékelés, valamint a 7. és 8. cikk alapján meghozandó korrekciós intézkedések;
  - c) az alkalmazott szankciók, beleértve a pénzbüntetéseket és a nem büntetőjogi szankciókat is.

- (2) Az első éves jelentést e rendelet hatálybalépése után egy évvel kell benyújtani. A későbbi éves jelentéseket e rendelet hatálybalépését követően évente kell benyújtani.
- (3) A Bizottság az Európai Központi Bankkal szoros együttműködésben megvizsgálja az éves jelentéseket.

14. cikk

A tagállamoknak a jogorvoslati lehetőségekkel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettsége

A tagállamok egyértelmű tájékoztatást nyújtanak a természetes személyek és vállalkozások számára azon csatornákról és hatékony jogorvoslati lehetőségekről, amelyek révén panaszt nyújthatnak be az illetékes nemzeti hatóságokhoz a készpénz elfogadásának jogellenes megtagadásával, valamint a készpénzhez való elégtelen és effektíve nem biztosított hozzáféréssel kapcsolatban.

15. cikk

Az eurobankjegyek és -érmék, illetve a digitális euro közötti kölcsönhatás

- (1) Az eurobankjegyek és -érmék, valamint a digitális euro névértéken válthatók át egymásra.
- (2) Az euróban denominált monetáris adósság kedvezményezettjei e rendelet rendelkezéseinek megfelelően elfogadják az eurobankjegyekkel és -érmékkel teljesített fizetéseket, függetlenül attól, hogy a [digitális euro létrehozásáról szóló XXX] rendelettel összhangban elfogadják-e a digitális euróban történő fizetéseket. Amennyiben az eurobankjegyek és -érmék, valamint a digitális euro elfogadása e rendelet és a (digitális euró létrehozásáról szóló XXX) rendelet rendelkezéseivel összhangban kötelező, a fizető fél jogsúlya a fizetőeszköz megválasztására.

16. cikk

Felülvizsgálat

A Bizottság [öt évvel e rendelet hatálybalépését követő dátum]-ig felülvizsgálja e rendelet alkalmazását és hatásait, és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A tagállamok megküldik az említett jelentés elkészítéséhez szükséges információkat a Bizottságnak.

17. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*az Európai Parlament részéről
az elnök*

*a Tanács részéről
az elnök*